

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 6.1.2025

Sayı: 434

10/2246

Selcan TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde basın özgürlüğünün durumu ciddi bir tartışma konusu olarak önümüzde durmaktadır. Özellikle "sansür yasası" olarak bilinen "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" düzenlemesi sonrasında tutuklamaların, gözetli sayılarının artması basın mensuplarının mesleklerinin gereğini yapmalarını engellemektedir. Basın özgürlüğünün mevcut durumunun saptanması ve basın mensuplarının mesleklerini korkmadan, yıldırılmadan yapabilecekleri şartların tespit edilmesi adına, Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğünün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz. 25.12.2024

Selcan TAŞCI
Tekirdağ Milletvekili

Selcan TAŞCI
Tekirdağ Milletvekili

GEREKÇE

10 Ocak 1962 yılından 1971 yılına kadar "Çalışan gazeteciler bayramı" adıyla sonrasında ise "Çalışan gazeteciler günü" ismiyle ülkemize özgü olarak kutluyoruz. Ancak son zamanlarda gazeteciler, basın mensupları için kutlanacak bir gün kalmadı. Anayasamızın 26. Maddesinde "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. " ve 28. maddesinde " Basın hürdür, sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz" ifadeleriyle basın ve fikir özgürlüğü güvence altına alınmasına rağmen uygulamada aynı güvenceyi maalesef göremiyoruz. Son olarak Özlem Gürses, programında düzeltme yapmasına rağmen kullandığı cümleler sebebiyle gözaltına alındı, eline kelepçe takıldı ve kendisine ev hapsi verildi.

AK Parti iktidarı sonrası, özellikle son dönemlerde dünyada basın özgürlüğündeki yerimiz; baskıcı, otokratik rejimlerle paralel seyretmektedir. Yaptıkları meslek sebebiyle gazeteciler gözaltına alınmakta, tutuklanmakta en basit haliyle ise ifadeye çağrılmaktadır. Basın özgürlüğü ile ilgili çalışan uluslararası kuruluşlarından birinin raporuna göre, Türkiye Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 180 ülke içerisinde 158. sırada yer almakta, kuruluşa göre bu durum "çok vahim" olarak nitelendirilmektedir. Aynı raporun 2002 yılı değerlendirmesinde ise Türkiye kendisine 100. sırada yer bulmaktaydı.

Gazetecilik dokunulmazlık zırhı giymek anlamına gelmemekle birlikte, gazetecilerin yaptıkları mesleğin gereği olarak duyurdukları haber ve iddialar sebebiyle baskı görmesi demokratik teamül ve değerlere uygun düşmemektedir. Dijital ortamda yayılan yanlış bilgiyi önlemek adına bir gereklilik olduğu iddiasıyla "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" düzenlemesinin, bazı gazeteciler ve toplumun bir bölümü tarafından "sansür yasası" olarak ifade edilen kanunun yürürlüğe girdiği 2022 Ekim tarihinden sonra gözaltına alınan kişi ve dosya sayılarında fahiş bir artış olduğunu görmekteyiz. Kapsam içerisinde; 2022 yılında açılan 139 dosya,

216 şüpheli varken ,2023 için 2381 dosya, şüpheli sayısı 2515, 2024 Ekim itibariyle 1.668 dosya, 1.859 şüpheli olarak kayıtlara geçmiştir.

Gazetecileri tutuklamak, gözaltı, ifadeye çağırma yoluyla baskıda tutmanın otosansürü beraberinde getirdiğine dair kanaatler paylaşılmaktadır. Ancak şahsi olarak sindirmenin ötesinde birde kurumların yıpratılması ayağını da atlamamak gerekmektedir. Nisan 2023 – Nisan 2024 arasında RTÜK iktidara muhalif olarak nitelendirilen; Fox / Now TV'ye 35.167.003,00 TL , Halk TV'ye 2.691.916,00 TL, TELE1'e 1.078.978,00 TL ceza keserken bu kanalları sırasıyla Flash Haber TV, SZC, KRT izlemektedir. Muhalif kanalların yüksek cezalar, yayın durdurmalarla karşı karşıya kaldığı noktada iktidara yakınlığı ile bilinen kanalların ise sabah kuşak programları dahil olmak üzere cezasız veya görece düşük cezalarla yayın hayatlarına devam etmeleri iktidarın basın ve yayın noktasında tercih ettiği bir dil ve duruşun olduğunu düşündürmektedir.

Basın hürriyeti diğer tüm hürriyet alanlarının temelini teşkil etmektedir. İfade özgürlüğünün, basın özgürlüğünün kısıtlandığı bir toplumda ekonomi, adalet, eğitim, sağlık ve kültür dahil herhangi bir alanda gelişim göstermek, ilerlemek mümkün olmadığı gibi bulunulan noktadan da hızla geri gidişin gerçekleşmesi kaçınılmazdır. Bu sebeplerle, basın özgürlüğünü kısıtlayan uygulamaların tespit edilip giderilmesi ve gazetecilerin yaptıkları haber sebebiyle baskı altında olmayacakları ortamın sağlanması adına araştırma komisyonunun kurulmasını önemli buluyor ve talep ediyoruz.

Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Senol Sunat	Manisa	Senol Sunat
Burhanettin Karaman	Mersin	Burhanettin Karaman
Mehmet Erturk	Adana	M. E. Erturk
Ersin Bayoz	İstanbul	Ersin Bayoz
Yusuf Aydın	Ankara	Yusuf Aydın
Mustafa Çhan Paçacı	İstanbul	Mustafa Çhan Paçacı
Mehmet Akalin	Edirne	Mehmet Akalin
Selvak Türkoglu	Bursa	Selvak Türkoglu
Ugur Pograk	Antalya	Ugur Pograk
Hasan Toktas	Bursa	Hasan Toktas
Ömer Karakas	Aydin	Ömer Karakas
Turan Yalcin	Aksaray	Turan Yalcin
Yusuf Özbek	Denizli	Yusuf Özbek
Ahmet Esret Fokibabı	Ankara	Ahmet Esret Fokibabı
Mehmet Mustafa GİRİZAN	Gaziantep	Mehmet Mustafa GİRİZAN
Hakan Seray Olan	Afyonkarahisar	Hakan Seray Olan
A. Setik GİRİZAN	Hatay	A. Setik GİRİZAN
Lidion 212	Göcek kale	Lidion 212
Dursun Akar	İSTANBUL	Dursun Akar